

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

Маршук Юлія Сергіївна ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ВНАСЛІДОК НЕНАЛЕЖНОГО НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: ТЯГАР ДОВЕДЕННЯ ВИНИ	606
Новиченко Михайло Юрійович МІСЦЕ КРИПТОВАЛЮТИ В СИСТЕМІ ЦИФРОВИХ ПЛАТІЖНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	609
Оскілко Олексій Олегович ДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ВИЗНАЧЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	610
Романовський Денис Сергійович АЛІМЕНТНІ ПРАВОВІДНОСИНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ (ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНА ПЕРСПЕКТИВА)	613
Сухий Євген Олександрович ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПРАВА НА ЖИТЛО.....	615
Шамота Олександр Володимирович ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СІМЕЙНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	617
Якушев Станіслав Ігорович КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ІНСТИТУТУ КОМПЕНСАЦІЇ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ (НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦІЇ ТА АНГЛІЇ)	618

СЕКЦІЯ 14. ЦИВІЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО У СВІТЛІ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ

Голубева Неллі Юріївна ДО ПИТАННЯ ПРО ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ ЩОДО ДИТИНИ, ЯКА ДОСЯГЛА ПОВНОЛІТТЯ.....	621
Андронов Ігор Володимирович БЕЗПАПЕРОВИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	623
Бут Ілля Олександрович АЛЬТЕРНАТИВНІ ПОЗОВНІ ВИМОГИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	626
Дрогозюк Крістіна Борисівна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗМІЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В ОНЛАЙН-БЛОГАХ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	628
Павлова Юлія Сергіївна ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОВІЙ СИСТЕМІ	630
Полуніна Ольга Олександрівна ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ СПРАВ ПРО УСИНОВЛЕННЯ: ВНУТРІШНІ ТА МІЖНАРОДНІ ВИМІРИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ.....	632
Полюк Юлія Іванівна ПОЗАСУДОВІ ПРОЦЕДУРИ ЗАХИСТУ ЯК СПОСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	634
Стоянова Тетяна Анатоліївна РОЛЬ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ У СПРАВАХ ПРО ВИДАЧУ ТА ПРОДОВЖЕННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНОГО ПРИПИСУ	636
Цал-Цалко Юлія Юліївна ТИМЧАСОВИЙ ПРИХИСТОК ДИТИНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	638
Яніцька Інна Анатоліївна ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЩОДО ОПИКИ ТА ПІКЛУВАННЯ НАД ДІТЬМИ. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ	640
Гончарук Анастасія Сергіївна РІВНІСТЬ СТОРІН В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ	641
Кикоть Артем Володимирович РОЛЬ УСНИХ ДОКАЗІВ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ РИМСЬКОГО ПРАВА.....	644
Петренко Наталія Дмитрівна ШТРАФ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ БРАЗИЛІЇ.....	645
Привиденцев Олександр Геннадійович ОРИГІНАЛ ЕЛЕКТРОННОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ЯК ДОКАЗ В РАМКАХ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	647
Сатановська Олена Валентинівна ЕЛЕМЕНТИ ЖИТЛОВИХ ПРАВОВІДНОСИН: СУБ'ЄКТ, ОБ'ЄКТ ТА ЗМІСТ	650
Снітко Андрій Сергійович НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ ПРОЦЕДУРИ ОНЛАЙН ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ... ..	652

СЕКЦІЯ 15. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитонов Олена Іванівна САМОЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ.....	655
---	-----

Яніцька Інна Анатоліївна
*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
кандидат юридичних наук, доцент*

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЩОДО ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ НАД ДІТЬМИ. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ

Сучасний світ вимагає постійного розвитку та впровадження новітніх технологій у всі сфери людської діяльності. Однією з таких сфер є опіка та піклування над дітьми, особливо дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.

«Особлива роль у процесі деінституалізації та функціонуванні альтернативних форм державної опіки відводиться працівникам соціальної сфери – соціальним працівникам, соціальним педагогам, фахівцям соціальної роботи, спеціалістам соціальних служб у справах дітей – усім, хто згідно професійних завдань, обов'язків і функцій здійснює соціальний захист дітей-сиріт (біологічних чи соціальних) та надає їм соціальну допомогу» [1, с. 52].

Поряд з вищезазначеними службами активно відбувається використання сучасних інформаційних технологій, що може суттєво полегшити процес надання допомоги вищевказаними службами та покращити якість життя дітей. Проте це також потребує належного правового забезпечення та урахування ризиків і перспектив.

Деякі з основних технологій виділяють «Електронні системи керування інформацією». Це в свою чергу, включає створення централізованих баз даних, в яких зберігається інформація про кожну дитину, їх потреби, медична історія, освітні потреби тощо. Це дозволяє опікунам швидко отримувати доступ до важливої інформації та координувати допомогу.

Дуже важливими є «Мобільні додатки», які можуть бути використані для спілкування між опікунами та медичним персоналом, нагадування про прийом ліків, ведення щоденників симптомів та іншого типу важливих інформаційних обмінів.

«Системи відеоспостереження», які встановлюються в установах або будинках для дітей, дозволяють віддалено контролювати їх стан та безпеку. Використання GPS-технологій та спеціальних пристроїв для відстеження місцезнаходження дітей, що дозволяє опікунам відразу реагувати в разі, якщо дитина виходить за межі установи або потрапляє в небезпеку. Ці технології допомагають покращити якість опіки та піклування над дітьми, забезпечуючи ефективний обмін інформацією, безпеку та комфорт для дітей, які потребують особливої уваги та підтримки.

В Україні діє низка законодавчих актів, які регулюють використання інформаційних технологій у сфері опіки та піклування. До них відносять: Закон України «Про захист персональних даних» [2], який встановлює правила збору, зберігання, використання та захисту персональних даних осіб, включаючи інформацію про пацієнтів у медичних закладах; Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який регулює використання електронних документів у медичній практиці та піклуванні [3]; Закон України «Про лікарські засоби» [4], який може включати положення про використання інформаційних технологій у реєстрації та моніторингу лікарських засобів; нормативні акти Міністерства охорони здоров'я України, які можуть містити вказівки щодо використання інформаційних технологій у сфері медичного обслуговування та піклування. Ці закони та інші нормативні акти створюють правову базу для забезпечення захисту та добробуту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також визначають права та обов'язки опікунів та інших зацікавлених сторін.

Інформаційні технології в сфері опіки та піклування дітей мають значний потенціал для покращення якості надання послуг та забезпечення безпеки дітей. Використання таких тех-

нологій потребує дотримання вимог законодавства та впровадження відповідних заходів забезпечення конфіденційності та безпеки даних. Подальший розвиток цієї галузі та підтримка інновацій можуть сприяти покращенню якості життя дітей та їхньому успішному виросланню та розвитку.

Нажаль, «в Україні ще не досить ефективно розвинена сфера діджиталізації та інформаційних технологій в цілому. В багатьох населених пунктах населення страждає від того, що по-перше, не має можливості користуватися мережею інтернет, а по-друге, люди не спроможні купити необхідні їм гаджети через їх високу ціну. Але сучасні інформаційні технології швидко розвиваються, тому можна з упевненістю стверджувати, що Україна зовсім скоро посяде одне з провідних місць серед найпередовіших технологічних країн Європи й світу» [5, с. 24].

Використання сучасних інформаційних технологій у сфері опіки та піклування над дітьми в Україні відкриває широкі перспективи для покращення якості допомоги та забезпечення безпеки дітей. Проте для успішної реалізації цих перспектив необхідно постійно вдосконалювати законодавство, розробляти ефективні технологічні рішення та забезпечувати доступність цих послуг для всіх.

Список використаних джерел

1. Заблоцький А. Підготовка майбутніх працівників соціальної сфери роботи в альтернативних формах державної опіки над дітьми : дис. ... канд. юрид. наук : 015. Тернопіль, 2021. 285 с. URL: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/razovi_rady/Dis_Zablotskyj.pdf
2. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
3. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
4. Про лікарські засоби : Закон України від 04.04.1996 р. № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Бистріцький А. Роль інформаційних технологій у формуванні соціальної політики як стратегії комплексної опіки незахищених верств населення в Україні. *Соціальна робота і сучасність: теорія та практика професійного й особистісного розвитку соціального працівника* : матеріали 10ї Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18 груд. 2020 р.). Київ, 2020. С. 22–25. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/cff052b4-8a59-43f4-9d72-6cbae076821a/content>

Ключові слова: є опіка, піклування, діти, діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, суд, інформаційні технології.

Keywords: guardianship, guardianship, children, orphans and children deprived of parental care, court, information technologies.

Гончарук Анастасія Сергіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу*

РІВНІСТЬ СТОРІН В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ

Зародження та подальший розвиток принципу рівності сягає своїм корінням часів Римської імперії, коли судовий процес проходив етапи свого становлення, вбираючи характерні ознаки розвитку римської державності [1, с. 280–282]. Основоположним для судового процесу тих часів була диспозитивність, рівність та змагальність, що лягло в основу сучасного цивільного процесу в багатьох країнах Європи.